

**Azərbaycan
Respublikası
Prezidenti yanında
QHT-lərə Dövlət
Dəstəyi Şurası**

Fəal istirahət və ekoturizmin təbliği

**"Ana Kür"
Ekoloji Problemlərin
Öyrənilməsinə Kömək
İctimai Birliyi**

Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə yardımı ilə "Ana Kür" İctimai Birliyi tərəfindən Salyan rayonu ərazisində icra ediləcək "Fəal istirahət və ekoturizmin təbliği istiqamətində tədbirlərin təşkili" layihəsi çərçivəsində maarifləndirici səhifə

3-cü buraxılış

Prezidentin köməkçisi ekologiya, sudan səmərəli istifadə və səhiyyə istiqamətində fəaliyyət göstərən QHT-lərlə görüşüb

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi Hikmət Hacıyev ekologiya, sudan səmərəli istifadə və səhiyyə istiqamətində fəaliyyət göstərən 41 QHT-nin sədri ilə görüş keçirib. Bu barədə AZƏRTAC-a Prezident yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası Katibliyinin mətbuat xidmətinin məlumatı verilib.

Görüşü giriş sözü ilə açan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının sədri Azay Quliyev bildirib ki, QHT-hökumət dialoqu çərçivəsində təşkil edilən 4-cü görüş ekologiya, sudan səmərəli istifadə və səhiyyə istiqamətində fəaliyyət göstərən ictimai təşkilatlardır. Bu sahəni əhatə edən mövzular suranın hər il elan etdiyi qrant müsabiqəsində xüsusi çəkiyə malikdir və indiyədək yüzlərlə QHT dövlətin maliyyə dəstəyindən faydalanıb. Azay Quliyev Prezident İlham Əliyevin ictimai nəzarətin gücləndirilməsinin vacibliyi ilə bağlı verdiyi tapşırıqlar sərəsində su ehtiyatlarının qiymətləndirilməsinin də olduğunu nəzərə alaraq Prezidentin köməkçisi Hikmət Hacıyevin sudan səmərəli istifadə, ətraf mühitin mühafizəsi və səhiyyə sahəsində fəaliyyət göstərən QHT-lərlə görüşünün xüsusi önəm daşdığını deyib.

Prezidentin köməkçisi Hikmət Hacıyev bugünkü görüşün əhəmiyyətində toxunaraq ekologiya, sudan səmərəli istifadə və səhiyyə istiqamətində fəaliyyət göstərən QHT rəhbərlərinin prioritet hesab etdiyi fikir və ideyalarını dinləmək və gələcək əməkdaşlıq perspektivlərini müzakirə etmək istədiyini bildirib. O deyib ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına, yeni yaşılıq zolaqların, meşə massivlərinin salınmasına xüsusi diqqət göstərilir. Bunun nəticəsidir ki, bir sıra milli parklar yaradılıb, yeni meşə zolaqları salınıb, Bakımın və Abşeronun ekoloji vəziyyətinə diqqət artırılıb, eyni zamanda, Xəzər dənizinin ekoloji vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilən tədbirlər uğurla həyata keçirilib.

Hökumətin ekologiya və su təsərrüfatı sahəsində fəaliyyət göstərən QHT-lərlə yaxından əməkdaşlığa xüsusi əhəmiyyət verdiyini deyən Hikmət Hacıyev xüsusilə olaraq vurğulayıb ki, 2020-ci il iyulun 23-də su təsərrüfatının vəziyyətinə həsr olunan onlayn müşavirədə Prezident İlham Əliyev ictimai nəzarətin həyata keçirilməsində QHT-ləri fəal olmağa çağırıb: "Cənab Prezident bildirdi ki, su ehtiyatlarımızın qiymətləndirilməsində və su ehtiyatlarını artırma ehtimalının dəyərləndirilməsində və bütün digər işlərdə alimlər mütləq iştirak etməlidirlər. Bu prosesə qeyri-hökumət təşkilatları cəlb edilməlidir. Dövlət qurumlarının görə bilmədiyi məsələləri onlar diqqətə çatdıracaqlar. Prezidentin bu çağırışı hesab edirəm ki, QHT-lərin fəaliyyəti üçün böyük stimuldur".

Prezidentin köməkçisi Azərbaycanda ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun mühüm töhfələr verdiyini vurğulayıb. Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə 2019-cu ildə İmadoddin Nəsiminin yubileyinə həsr olunan aksiyada ölkə üzrə bir gündə 650 min ağacın əkilməsi ölkəmizin ekoloji durumuna çox müsbət təsir göstərib. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, İDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə ekoloji mühitin sağlamlaşdırılmasına, yaşılıqların artırılmasına hesablanan layihələr də əhəmiyyəti ilə seçilir.

Hikmət Hacıyev müxtəlif QHT-lərin ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində həyata keçirdiyi layihələrin, xüsusilə maarifçilik işlərinin insanların ətraf mühitə münasibətini müsbətə doğru xeyli dəyişdiyini qeyd edib.

Prezidentin köməkçisi region üçün ciddi töhlükə mənbəyinə çevrilən "Metsamor" AES-dən Ermənistanın həm də radioaktiv maddələrin qaçaqmalçılığı üçün istifadə

etdiyini bildirib. O, ətraf mühitin mühafizəsi istiqamətində fəaliyyət göstərən QHT-ləri beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini "Çernobil" Atom Elektrik Stansiyasında istifadə olunan texnologiya əsasında inşa edilən "Metsamor" AES-in yaratdığı təhlükəyə yönəltməyə çağırıb.

Hikmət Hacıyev Ermənistanın ölkəmizə qarşı ekoloji terrorizm və onun tərkib hissəsi olaraq "su terroru" siyasəti apardığını və Avropa Şurası Parlament Assambleyasının 2016-cı ildə "Azərbaycanın sərhəd rayonlarının sakinlərinin qəsdən sudan məhrum edilməsi" haqqında xüsusi qətnamə qəbul etdiyini deyib. O, Ermənistanın işğal etdiyi ərazilərdə yerləşən Sərsəng su anbarından Azərbaycan və təndəşlərinin su təminatının, kənd təsərrüfatı fəaliyyətinin pozulması, ərazinin biomüxtəlifliyinin məhv olması kimi zərərli və təhlükəli məqsədlər üçün istifadə etdiyini qeyd edib.

Daha sonra Hikmət Hacıyev bildirib ki, Azərbaycan əhalisinin sağlamlığının qorunması üçün görülən işlərə və bu sahədə yaradılan müasir infrastrukturaya görə də seçilir. COVID-19 pandemiyası ilə mübarizədə hökumətin gördüyü təsirli tədbirlər öz nəticəsini verdi və biz pandemiyaya tam nəzarətdə saxlamağa nail olduq. Pandemiya ilə mübarizədə, maarifləndirmə işlərində və ümummilli həmrəyliyin təmin olunmasında QHT-lərin fəal iştirakı təqdir olunur və bu fəallıq bundan sonra da davam etdirilməlidir.

Hikmət Hacıyev Ermənistanın işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərinin vəhşicəsinə və qanunsuz istismarı nəticəsində ekoloji tarazlığın kobud şəkildə pozularaq təhlükəli həddə çatdığını bildirib. Prezidentin köməkçisi QHT-lərin dünyanı nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarını Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı ekoloji terrorun fəsadları barədə davamlı və sistemli şəkildə məlumatlandırmasının, işğalçı ölkədən beynəlxalq təşkilat və məhkəmələrə müraciət etməsinin zəruri olduğunu qeyd edib.

Prezidentin köməkçisi dövlətin QHT-lərdən çalışdıqları istiqamət üzrə ictimai nəzarətin həyata keçirilməsində yaxından iştirak etmək, əhalini ətraf mühitin qorunmasında fəal iştirakına, habelə sudan səmərəli istifadə etməyə təşviq edən maarifləndirmə kampaniyaları təşkil etmək, innovativ ideya və təkliflərlə çıxış etmək, sudan səmərəli istifadə ilə bağlı mövcud olan problemləri öyrənmək üçün aparıcı maddələr aparmaq, əsaslandırılmış təkliflər vermək, dövlət siyasətinin hazırlanmasında və həyata keçirilməsində yaxından iştirak etmək, beynəlxalq ekoloji QHT hərəkatlarında və şəbəkələrində təmsil olunmaq, beynəlxalq ekoloji kampaniyalarda (Ətraf Mühit Günü, Dünya Yer Günü, Dəniz Günü, Dünya Su Günü və s.) Azərbaycan vətəndaş cəmiyyətinin dəstəyini ifadə etmək kimi gözlənilənlərini olduğunu deyib.

Görüşdə İDEA - Ətraf Mühitin Mühafizəsi Naminə Beynəlxalq Dialoq İctimai Birliyinin icraçı direktoru Sürxay Şükürov, "EkoSfera" Sosial- Ekoloji Mərkəzinin sədri Firuzə Sultanzadə, "Qafqaz" Regional Ekoloji Mərkəzinin sədri Mələk Şükürova, Sağlamlıq İnkişaf və Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri Anar Xəlilov, "Ekoleks" Ekoloji Hüquq Mərkəzi İctimai Birliyinin icraçı direktoru Samir İsayev, "Ekoloji Tarazlıq" İctimai Birliyinin icraçı direktoru Aytən Poladova, "Sağlamlığa Xidmət" İctimai Birliyinin icraçı direktoru Pərvanə Vəliyeva, "Sudan İstifadə Sahəsində Müxtəssislər" İctimai Birliyinin sədri Ramiz Məmmədov, "Sağlamlığın Qorunması" İctimai Birliyinin sədri Yəzgül Abdliyeva, "Ruzgar" Ekoloji İctimai Birliyinin sədri İslam Mustafayev, Milli Ekoloji Proqnozlaşdırma Mərkəzinin sədri Telman Zeynalov,

"Alyans" Canlı Aləmin Mühafizəsi İctimai Birliyinin sədri Mansur Rəsulzadə, "Biosfer" İctimai Birliyinin sədri Qorxmaz İbrahimli, "Eko Aləm" İctimai Birliyinin sədri Sevil Yüzbaşeva, "Eko-TES" ekoloji tədqiqatlar və maarifçilik İctimai Birliyinin sədri Cingiz Nəzərov, "Sağlam Həyat Doğru" Ekoloji İctimai Birliyinin sədri Sadıq Həsənov, "Ana Kür" Ekoloji Problemlərin Öyrənilməsinə Kömək İctimai Birliyinin sədri Rüstəm Məlikov, "Aran" Ekoloji Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri Nəsirəddin Kərəmov, "Ekoloji İnformasiya" İctimai Birliyinin sədri Musa Muradlı, "Şəfəq" Ekoturizm İctimai Birliyinin sədri Vamiq Babayev, "Ekologiyamızın Qorunmasına Kömək" İctimai Birliyinin sədri Sadıq Sadıqov, "Ekoloji Maarifçilik və Monitorinq" İctimai Birliyinin sədri Qəmzə Yusubova, "Sosial-İqtisadi və Ekoloji Tədqiqatlar Mərkəzi" İctimai Birliyinin sədri Ramiz İsgəndərov, "Sosial - İqtisadi və Ekoloji İnkişaf" İctimai Birliyinin sədri Rəhilə Mehtiyeva, "İnkisaf Doğru Qadın Təşəbbüsü" İctimai Birliyinin sədri Zibə Nəbiyeva, "Leykəzlü Uşaqlara Dəstək" İctimai Birliyinin icraçı direktoru Emin Nəbilov, "Hemofiliyalı Xəstələr" İctimai Birliyinin sədri Ayaz Hüseynov, "Uzunömürlülər Diyarı" ekoloji və infrastrukturun bərpası İctimai Birliyinin sədri Nazim Ağayev, "Yaşıl Dünya" Ekoloji Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri Elman Cəfəri, "Pediatrik Kardiologiya və Revmatologiya" İctimai Birliyinin sədri Sveta Rəfiyeva, "Yoluxucu Xəstəliklərlə Mübarizə" İctimai Birliyinin sədri Fikrət Xəlilov, "Azərbaycan Diabet Liqası" İctimai Birliyinin sədri Yeganə Sultanova, "Autizm" defektoloji və psixoloji yardım mərkəzi İctimai Birliyinin sədri Çiçək Məmmədli, "Autizm Assosiasiyası" İctimai Birliyinin sədri Elnur Məmmədov, "Əzəçilər Klubu" İctimai Birliyinin sədri Şövrə Bünyatov, "Psixososial Reabilitasiya və İnkişaf" İctimai Birliyinin sədri Lamiyə Kərimova, "Rəqəmsal İnkişaf" İctimai Birliyinin sədri Könül Ağayeva, "AIDS-ə Mübarizə" İctimai Birliyinin sədri Nofəl Şərifov, "Səma və Eko" Sosial İqtisadi İnkişafa Yardım İctimai Birliyinin sədri İradə Həsənova, "Qan Donorları Assosiasiyası" İctimai Birliyinin sədri Fuad Əsgərov və "Leykemiya ilə Mübarizə" İctimai Birliyinin sədri Mehriban Bağrova iştirak ediblər.

QHT rəhbərləri çıxışlarında yenidən başlayan QHT-hökumət dialoquna və bugünkü görüşə görə Hikmət Hacıyevə təşəkkürünü bildirdilər. QHT rəhbərləri fəaliyyət göstərdikləri sahədə mövcud vəziyyət və problemlərin həlli yolu ilə bağlı fikir və təkliflərini bildirdilər.

Yekunda çıxış edən Prezidentin köməkçisi Hikmət Hacıyev QHT-lərin irəliləşmələri üçün əsaslandırılmış hissəsinin nəzərə alınacağını, o cümlədən dövlət qurumları ilə QHT-lərin birgə əməkdaşlıq imkanlarını genişləndirilməsi, ictimai nəzarətin gücləndirilməsi məqsədilə müvafiq addımların atılacağını qeyd edib.

Məlumat üçün qeyd edək ki, Prezidentin köməkçisi Hikmət Hacıyevin QHT-lərlə görüşü davam edəcək.

Azərbaycan dünyada turizmi ən sürətlə inkişaf edən 20 ölkədən biridir

BMT-nin Dünya Turizm Təşkilatının (UNWTO) "Dünya Turizm Barometrinin" (World Tourism Barometer (WTB) Annex 18) bu ilin əvvəlində nəşr olunan hesabatına əsasən, Azərbaycan dünyada turizmi ən sürətlə inkişaf edən 20 ölkədən biri kimi qiymətləndirilib. Hesabat ildə 4 dəfə nəşr olunur və turizm istiqamətli üzrə ən son məlumatların təhlilini özündə cəmləşdirir.

"International Tourism Highlights 2019" məlumatında da Azərbaycana gələn turistlərin ümumi sayında 2017-ci ilə müqayisədə 2018-ci ildə 6,2 faiz artım qeydə alınıb. Müqayisə etdikdə görünür ki, Azərbaycan Latviya, Estoniya, Rusiya, Türkmənistan, Qırğızistan, Ukrayna, inkişaf etmiş Avropa ölkələrindən isə İspaniya, Fransa, Avstriya, Almaniya geridə qoyub. Həmin 2019-cu ildə 11,4 faiz artımla Azərbaycan 18-ci yerdə qərarlaşmaqla ən sürətlə inkişaf edən ölkələrdən biri olaraq dəyərləndirilib. Hesabatda qeyd olunub ki, vacib idman tədbirlərinə ev sahibliyi, viza prosesinin sadələşdirilməsi və beynəlxalq mətbuatda aparılan reklam kampaniyaları ölkədə turizmin inkişafını təşviq edib. Turizm sektorunda xidmət paketlərinin yenilənməsi, müxtəlif turizm fəaliyyət növlərinin səmərəli təbliği, fiziki və sosial regional turizm infrastrukturunun məqsədyönlü inkişafı istiqamətində əsaslı islahat tədbirləri icra edilib. Həmin islahat tədbirləri həyata keçirilib, bu istiqamətdə mühüm işlər görülür. Həmin tədbirlərə misal olaraq, Dövlət Turizm Agentliyi və Azərbaycan Turizm Şurasının Bakıda "Travel Business Azerbaijan 2020" konfransını təşkil etməsinə göstərmək olar. Tədbirdə 500-dək yerli turizm

töhfəsini verir.

Turizm qeyri-neft sektorunun inkişafında əsas prioritet sahələrdən biridir. Beynəlxalq metodologiyalara əsasən də, ölkənin əlverişli coğrafi mövqeyindən istifadə edilməklə hava əlaqəsinin və əlçatanlığının artırılması, qədim tarixə, ənənəvi dəyərlərə, cəlbədiçi təbiətə malik olması ilə yerli dəyərlərin beynəlxalq aləmdə uğurla təbliği bu sahənin əsas potensial imkanlarından hesab olunur. Turizm sektorunun inkişafının dəstəklənməsi nəticəsində mehmanxana və mehmanxana tipli müəssisələrin sayı 2015-ci ilə müqayisədə 2018-ci ildə 60 ədəd, müvafiq xidmətlərdən istifadə edən yerli və xarici turistlərin sayı isə 991 min 330 nəfər artıb. Turizm dövlət-özəl tərəfdaşlığı əsasında xarici investisiyaların əsas payı ilə ekoloji dayanıqlıq prinsipləri əsas götürülməklə kəndlərin və regionların inkişafına əsas təkanverici qüvvə olaraq Azərbaycanın beynəlxalq arenada qabaqcıl mövqə tutmasına şərait yaradır.

Azərbaycanda Prezidentin rəhbərliyi ilə iqtisadiyyatın sürətlə inkişaf edən sahəsi olaraq turizm bazarının təkmilləşdirilməsi, turizm xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində əsaslı islahat tədbirləri həyata keçirilib, bu istiqamətdə mühüm işlər görülür. Həmin tədbirlərə misal olaraq, Dövlət Turizm Agentliyi və Azərbaycan Turizm Şurasının Bakıda "Travel Business Azerbaijan 2020" konfransını təşkil etməsinə göstərmək olar. Tədbirdə 500-dək yerli turizm

şirkəti 400 beynəlxalq və yerli alıcıya 1200 turizm məhsulunu təqdim edəcək. Bundan başqa, 2018-ci ildə Azərbaycan Turizm Şurası ölkənin turizm potensialını və imkanlarını təbliğ etmək məqsədilə Almaniya, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Səudiyyə Ərəbistanı, Çin, Rusiya və Hindistan da daxil olmaqla 6 ölkədə tamamilə yeni milli turizm ofislərini istifadəyə verib. Növbəti illərdə 4 yeni ofisin açılacağı, onlardan ikisinin İngiltərə və Koreya Respublikasında yerləşəcəyi bildirilir. Bu kimi yeniliklər Azərbaycanda turizm sektoruna əhəmiyyətli dərəcədə öz töhfəsini verərək böyük inkişafı təmin edir. "Təsədüfi deyil ki, Dünya İqtisadi Forumunun 2019-cu ildə açıqladığı "Turizm və səyahətin rəqabət qabiliyyəti" adlı hesabatına əsasən də Azərbaycan turizmdə biznes mühiti üzrə ötən hesabata müqayisədə 57-ci mövqədən 28-ci pilləyə qədər irəliləməyə nail olub. Əldə olunan nailiyyətə əsasən hesabatda Azərbaycan "turizm sahəsində biznes mühiti üzrə dünyada ən çox inkişafə nail olmuş ölkə" statusunda qiymətləndirilib".

"Ana Kür" İctimai Birliyi məktəbli rəssamların "Evdə qal-evdə yarat" təşəbbüsünə dəstəyi davam etdirəcək

Salyan rayonunda fəaliyyət göstərən "Ana Kür" Ekoloji Problemlərin Öyrənilməsinə Kömək İctimai Birliyi Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə yardımı ilə icra etdiyi "Fəal istirahət və ekoturizmin təbliği istiqamətində tədbirlərin təşkili" layihəsi çərçivəsində növbəti tədbirini yekunlaşdırmışdır.

İctimai birliyin sədri, layihə rəhbəri Rüstəm Məlikov bildirmişdir ki, "Evdə qal və evdə yarat" təşəbbüsünə Salyan məktəbli rəssamları da qoşulmuşdu. İki aydan çox bir müddətdə 20 nəfər məktəbli suranın maliyyəyəldirdiyi layihədən bəhrələnmişlər. Hər bir iştirakçı ilə fərdi qaydada söhbətlər edilmiş, pandemiya şəraitində evdə qal işləməyin mahiyyəti izah olunmuş və icra müddətində onların ev ünvanlarına səfər edilərək işlərin gedişi monitorinq edilmişdir.

Layihədə rəssamlarla bağlı işin yekunu olaraq rayon dövlət rəsm qalereyasında sosial məsələni və qarantın qaydalarını gözləməklə hər bir layihə iştirakçısına şura adından rəsm aksesuarlarından ibarət hədiyyə və Ana Kür qəzetinin bu layihə barədə maarifləndirici materiallar çap etmiş sayı verilərək onlara təhvilə və gələcək yaradıcılıq işlərində müvəffəqiyyətlər arzu edilmişdir.

Qalereyanın direktoru İman Mustafayev pandemiya şəraitində gənc rəssamlara şura tərəfindən göstərilən bu diqqət və qayğıyı yüksək qiymətləndirmiş və İctimai birliyin bu sahədəki fəaliyyətini təqdir etmişdir.

İctimai birlikdən aldığımız xəbərdə deyilir ki, layihənin icra müddəti başa çatdıqdan sonra da məktəbli rəssamların fəaliyyəti həmişə nəzarətdə saxlanılacaq və ehtiyacı olanlara lazımı rəsm aksesuarları alınaraq verəcəkdir.

Salyanda ekoturizm məkanı olan "İsti su" bulağı təmizlənib

Salyan rayonu digər sərvətləri ilə yanaşı, min bir dərindən dormanı olan bulaqları, isti su və palçıq vulkanları ilə də məşhurdur.

Babazənan dağının yamacında yerləşən "İsti su" da belə şəfalı məkanlardan biridir. Bura hər il ölkəmizin müxtəlif regionlarından, hətta xarici ölkələrdən yüzlərlə turistlər gəlir. Yerli sakinlər və ətraf bölgələrdən gələn insanlar hərəkət dayaq sistemlərindəki problemləri, radikulit, revmatizm, xüsusilə ginekoloji xəstəlikləri müalicə etmək üçün isti sudan müntəzəm olaraq istifadə edirlər.

Tədqiqatçıların dediyinə görə, gərəkli alman alimi, akademik Vilhelm German Abex 1860-cı ildə Salyanda olaraq bu isti suların kimyəvi tərkibini öyrənib. Abex Salyan isti sularının ən məşhur Karlovı Varı kurortunun suyunun tərkibi ilə eyni olduğunu bildirdi. Müxtəssislərin fikrincə, buraya gələn xəstələr 3, 7 və 10 gün müddətində müalicəvi isti suların, onların palçıqından istifadə edərlərsə, sağlam ömür sürürlər.

Bura no qədər turizm potensialı olsa da, ətrafdakı çirkab, kустar üsulla düzəldilən sığnaq yerləri bulağın sə-

fasi ilə paradoksdur. Palçıqlı, vulkanlı isti suyun təmizlənməsi, ətrafının abadlaşdırılması hər kəsin arzusu idi.

Artıq isti suyun təmizlənməsi arzusu reallığa çevrilib. Görülən qazma işi, ətrafın təmizlənməsi, yola göstəricinin qoyulması hər kəsin ürəyindədir. Rayonun mərkəzindən 10 kilometr aralıda olan, boz çöllərdə əslrədir qaynayan müalicəvi isti suyun təmizlənməsi təqdirəlayiqdir. Ən azından ona görə ki, bu qədim yerlər yarandığı gündən insan sağlamlığının keşiyində təmənnsiz dayamb və bu gün də dayanmaqdadır.

Salyan Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Sevindik Hətəmov ərazilərdə görülən işlərlə tanış olmuşdur

Salyan Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı rayonun Xələc kənd yeni yaşayış massivində sakinlərlə görüşmüş, onların müraciəti əsasında ərazidə əhalinin fasiləsiz və dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təmin olunması istiqamətində görülən işlərlə tanış olmuşdur. Həmçinin görüşdə kənd sakinləri rayon rəhbərindən pay tor-

paq sahələrinin yaxınlığında yerləşən kollektor-drenaj şəbəkəsinin lildən təmizlənməsinə köməklik göstərilməsini xahiş etmişlər. Rayon icra hakimiyyətinin başçısı mövcud problemin həlli üçün aidiyyəti qurumun rəhbərlərinə yerində müvafiq tapşırıqlarını vermişdir.

Səni gördüm, əl götürdüm dünyadan... Ya da Kür quruyur, sal yanır

Uzunluğu 1515 km olub mənbəyini Türkiyədən, Qars vilayətinin ərazisindəki Qızıl Gədik dağının şimal-şərq yamacından, 2740 metr çoxalmağa başlanan, üç ölkənin-Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstanın ərazisindən axan Kür çayı 906 km respublikamızın ərazisini dolanaraq özünün ən böyük qolu olan Araz çayı ilə Sabirabad şəhəri yaxınlığında birləşib Neftçala ərazisində Xəzər dənizinə tökülür.

Onun sahillərində qədim insanlar bir neçə min il əvvəl məskunlaşmış, vadisində təsərrüfat quruluşunun isə təxminən 4500 il tarixi vardır. Sovet vaxtında çayın Tiflisa qədər olan hissəsinin yuxarı ərazilərindən meşə materiallarını axını boyunca daşımada istifadə olunurdu. Bir vaxtlar çay Yevlaxdan Xəzər dənizinə qədər 480 kilometr boyunca gəmiçilik fəaliyyəti üçün yararlı idi. Gəmiçilik sahəsində Kürdən istifadənin tarixi hələ eramızdan əvvəl gedib çıxır.

1847-60-cı illərdən başlayaraq Kür çayında Bankə-Zərdab, Mingəçevir xətti ilə hərəkət edən gəmilər yük daşımağa başlamışlar. Bu xətt üzrə üzən rus paroxodları sıradan çıxandan sonra çayda taxtdan düzəldilmiş, yastı dibli, yelkənli "kırjimler" Xəzərdən başlayaraq Salyan-Əlibənd-Zərdab xəttinə çıxmışlar.

1883-cü ildə Kürdə böyük gəmilərin hərəkətini bərpa etmək məqsədilə Salyandan başlayaraq çayyuxarı təmizləmə işlərinə başlanmışlar. Və bundan sonra çayda yeni paroxodlar görünməyə başlayır.

XX əsrin əvvəllərində paytaxtdan gələn paroxodlar və teploxodlar çayla Sabirabada, Yevlaxa qədər yük, eləcə də sərnişin daşıyırmışlar. Ancaq 40-cü illərin axırlarında Kürdə böyük gəmiçilik azalmağa başladı. Suyun səviyyəsinin aşağı düşməsi üzündən dəniz gəmiləri Kür çayına girə bilmədilər. Tarixi faktlar göstərir ki, axırncı dəfə Kür çayında 1967-ci ildə su tramvayları işləmişdir. Sonralar çayın mənsəbində dayazlaşma gətdiyindən bu nəqliyyat vasitəsi də öz fəaliyyətini dayandırmışdır.

Hələlik bu faktları bir kənara qoyub səmimiyyətə başqa yönə çevirik. Kürün bu günündən danışaq. Qoynunda gəmilərə, paroxodlara, bərələrə, kırjimlərə, su tramvaylarına yer verən Kürün bəzən kürlüüyü qalxar, aşib-daşar, bəndi-bəranə basar,

sahilboyu ərazilərdə yaşayınları vahiməyə salardı.

XX əsrdə Kürdə daşqınların sayı daha da çoxalmağa başladı. Buna görə, həmin əsrin 50-ci illərindən başlayaraq Kürdə çox sayda su anbarları və orada kanallar inşa edilməyə başlandı. Kür çayı üzərində Mingəçevir, Şəmkir və Yenikənd su bəndləri və hidroelektrik stansiyaları inşa edildi, nəhəng su anbarları yaradıldı.

Bundan başqa, Azərbaycan ərazisində Kürün suyu suvarma üçün intensiv şəkildə istifadə olunmağa başladı. İllər keçdikcə, Gürcüstanda, Ermənistanda, eləcə də ölkəmizdə suvarılan əkin sahələri çoxaldı. Suvarılan sahələrin artımı isə əlavə su sarfıya tələb idi. Təbii ki, su istehlakının artması Azərbaycan ərazisində su gətirən çaylarda suyun qaçılmaz azalmasına gətirib çıxarırdı.

Ötən əsrin 70-ci illərindən üzü bəri bir neçə dəfə insanlara çəşub-daşması ilə təlatüm yaşatmış Kürün indi də quruması ilə böyük fəlakət götərəcəyi hər kəsi düşündürür.

Bu ilin yaz və yay aylarında havaların quraq olması Kürün Salyan və Neftçala rayonları ərazisindən keçən hissəsinə çox ciddi təsir göstərmişdir. Demək olar ki, çayda suyun səviyyəsi minimum həddə düşmüşdür. Nəticədə Kürün müxtəlif ərazilərində adalar əmələ gəlmiş, hətta deltadan dəniz suyu Kür çayına qarışmışdır. Şirin çay suyunu dənizin duzlu suyu qarışmışdır. Onsuz da qoran olan torpaqlar duzlu suyla suvarıldığından strateji bitkilərin becərilməsində əngəllər yaranmışdır. Heyvanlar bu sudan içməklə bir sıra xəstəliklərlə üzləşmişlər. Neftçala rayonunun əhalisinin isə üzləşdiyi su probleminin həlli yolları yuxarı distansiyaların prioritet məsələsinə çevrildi.

Bütün bu çətinliklərə baxmayaraq, Salyan və Neftçala rayonlarının əhalisini vəziyyətdən çıxarmaq və əkin sahələrini suvarmaq üçün dövlət başçımız və rayon rəhbərləri tərəfindən lazımi tədbirlər həyata keçirildi.

Üstəgəl ötən ay respublikamızda intensiv yağışların yağması sakinlərin narahatlığına son qoydu. Qısa müddətdə sel-suları çaylar vasitəsi ilə Kürə töküldü. Bunun nəticəsində çayda suyun səviyyəsi 3-4 gün ərzində 3 metrə qədər qalxdı. Kürboyu quraşdırılmış

nasoslar məhsuldar işlədi, ən əsası da sürətli axın Neftçala ərazisində dəniz suyunu da öz yatağına qaytardı. Hətta sakinlər "Kür çayı lillə olsun, amma suyu bol olsun!" deyərək sevinirdilər. Hazırda Kür çayında vəziyyət yenidən gərginləşib. Son günlər havalar quraq keçdiyindən çayda suyun artımı edən enerji nəzarət idarəsinə rəis vəzifəsinə irəli çəkilmişdir. Şamaxının Udulu bölgəsində ilk dəfə elektrik enerjisi verilməsi işinə rəhbərlik etmişdir.

1965-ci ildə Avropada ilk açıq tipli Şirvan Elektrik Stansiyasına böyük mühəndis vəzifəsinə təyin olunmuşdur. 1966-cı ildə Leningrad ixtisasartırma kurslarında iştirak etmiş, şef-mühəndis dərəcəsi almış və yeni tikilməyə başlayan Şirvan Dövlət İstilik Elektrostansiyasının ikinci hissəsinə kurator təyin edilmişdir.

1967-ci ildə Şirvan DRES-in direktor müavini vəzifəsinə təyin olunmuş və eyni zamanda, Şirvan Neft Texnikumunda ixtisas dərəcələri müəllimliyinə dəvət olunmuşdur. Çoxlu sayda tələbələrə diplom işinə rəhbərlik etmişdir. 1969-cu ildən müəssisənin kadrlar üzrə direktor müavini vəzifəsinə təyin edilmiş, partiya komitəsinin büro üzvü və komitə katibinin müavini seçilmişdir.

Rafiq Kərimov bir müddət Şirvan şəhəri üzrə ayni təsviqat bölməsinə icimai əsaslarla rəhbərlik etmişdir. Bu dövrdə hərbiçilərə aid çox qiymətli məxfi sənədləri aidiyyəti orqanlara təhvil vermiş, fəxri formanı və qiymətli hədiyyələrlə mükafatlandırılmışdır. 1970-ci ildə Ümumittifaq Gənclər Təşkilatının qalibi kimi fəxri fərmana layiq görülmüşdür. O, 1971-ci ildə Şirvan DRES Həmkarlar Komitəsinin ştatlı sədri seçilmişdir. Elektrostansiyamızın texniki-istehsalat idarəsinin rəis müavini vəzifəsində qalmaqla ixtiraçılar və sənədləşdiricilər cəmiyyətinin sədri vəzifəsinə icimai əsaslarla icra etmişdir.

LEYLA.

Ziyalımızın 60 illik mühəndislik fəaliyyəti

İkinci Dünya müharibəsi qurtaran il, yəni, 75 il bundan əvvəl birinci sinifə getmişdir. Dərs əlaçısı olmuşdur. IX sinifdə oxuyarkən məktəbin şahmat çempionluğu qazanmış, X sinifdə isə o vaxtki 2 və 3 saylı məktəblərin qabaqcıl riyaziyyatçıları arasında buraxılış siniflərinin yarışmasında I yeri tutmuş və mükafatlandırılmışdır. 1955-ci ildə orta məktəbi gümüş medalla bitirərək Azərbaycan Dövlət Sənaye İnstitutunun energetika fakültəsinə imtihanı qəbul olmuşdur.

Tələbəlik illərində də fərqlənmiş, oxuduğu qrupun həmkarları təşkilatçı seçilmişdir. Ukraynanın Xarkov şəhərindəki Elektrik Maşınqayırma və Elektrik İnteqrasiya zavodlarında, Gürcüstanın Rustavi şəhərindəki Zaqaqaziya Metallurjiya zavodunda, Bakıda ki Elektrik Lampaları zavodunda, neft mədənlərində və digər müəssisələrdə təcürüb keçmişdir. V kursda ilk dəfə olaraq qaldırıcı liftlərin avtomatlaşdırılması layihə etmişdir.

İnstitut illərində hərbi hazırlıq keçərək leytenant rütbəsi almış, radiovzvod komandiri təyin edilmişdir. Rafiq Kərimov 1960-cı ildə Cənub Elektrik Şəbəkəsinin Salyan şəbəkə rayonunda mühəndislik fəaliyyətinə başlamışdır. Salyan-Əlat-Neftçala-Astaraya qədər bütün cənub bölgələrində yüksək gərginlikli şəbəkələrin təmirində və istismarında çalışmışdır. 1962-ci ildə şəbəkə rayonunun rəis müavini vəzifəsinə irəli çəkilmişdir. 1963-cü ildə Yardımlı və Lerik rayonlarına, Lənkəran və Astara çay fabriklərinə ilk dəfə elektrik enerjisi verilməsi işlərinə rəhbərlik etmişdir. 1964-cü ildə Salyan, Neftçala, Şirvan, Hacıqabul, Sabirabad, Saatlı, İmişli, Beyləqan rayonlarını əhatə edən enerji nəzarət idarəsinə rəis vəzifəsinə irəli çəkilmişdir. Şamaxının Udulu bölgəsində ilk dəfə elektrik enerjisi verilməsi işinə rəhbərlik etmişdir.

1965-ci ildə Avropada ilk açıq tipli Şirvan Elektrik Stansiyasına böyük mühəndis vəzifəsinə təyin olunmuşdur. 1966-cı ildə Leningrad ixtisasartırma kurslarında iştirak etmiş, şef-mühəndis dərəcəsi almış və yeni tikilməyə başlayan Şirvan Dövlət İstilik Elektrostansiyasının ikinci hissəsinə kurator təyin edilmişdir.

1967-ci ildə Şirvan DRES-in direktor müavini vəzifəsinə təyin olunmuş və eyni zamanda, Şirvan Neft Texnikumunda ixtisas dərəcələri müəllimliyinə dəvət olunmuşdur. Çoxlu sayda tələbələrə diplom işinə rəhbərlik etmişdir. 1969-cu ildən müəssisənin kadrlar üzrə direktor müavini vəzifəsinə təyin edilmiş, partiya komitəsinin büro üzvü və komitə katibinin müavini seçilmişdir. Rafiq Kərimov bir müddət Şirvan şəhəri üzrə ayni təsviqat bölməsinə icimai əsaslarla rəhbərlik etmişdir. Bu dövrdə hərbiçilərə aid çox qiymətli məxfi sənədləri aidiyyəti orqanlara təhvil vermiş, fəxri formanı və qiymətli hədiyyələrlə mükafatlandırılmışdır. 1970-ci ildə Ümumittifaq Gənclər Təşkilatının qalibi kimi fəxri fərmana layiq görülmüşdür. O, 1971-ci ildə Şirvan DRES Həmkarlar Komitəsinin ştatlı sədri seçilmişdir. Elektrostansiyamızın texniki-istehsalat idarəsinin rəis müavini vəzifəsində qalmaqla ixtiraçılar və sənədləşdiricilər cəmiyyətinin sədri vəzifəsinə icimai əsaslarla icra etmişdir.

1974-cü ildə Salyanda müstəqil elektrik şəbəkəsi yaradılarda şəbəkə rayonu rəisi vəzifəsinə təyin olunmuşdur. Yüksək gərginlikli Yarmstansiyalar Xidmətinin rəisi vəzifəsində çalışmışdır. Salyan 110/35/6 kv yarımstansiyasının iki dəfə gücləndirilməsi və yenidən qurulmasına rəhbərlik etmişdir. Çoxlu

1955-ci ildə orta məktəbi gümüş medalla bitirərək Azərbaycan Dövlət Sənaye İnstitutunun energetika fakültəsinə imtihanı qəbul olmuşdur.

Tələbəlik illərində də fərqlənmiş, oxuduğu qrupun həmkarları təşkilatçı seçilmişdir. Ukraynanın Xarkov şəhərindəki Elektrik Maşınqayırma və Elektrik İnteqrasiya zavodlarında, Gürcüstanın Rustavi şəhərindəki Zaqaqaziya Metallurjiya zavodunda, Bakıda ki Elektrik Lampaları zavodunda, neft mədənlərində və digər müəssisələrdə təcürüb keçmişdir. V kursda ilk dəfə olaraq qaldırıcı liftlərin avtomatlaşdırılması layihə etmişdir.

İnstitut illərində hərbi hazırlıq keçərək leytenant rütbəsi almış, radiovzvod komandiri təyin edilmişdir.

Rafiq Kərimov 1960-cı ildə Cənub Elektrik Şəbəkəsinin Salyan şəbəkə rayonunda mühəndislik fəaliyyətinə başlamışdır. Salyan-Əlat-Neftçala-Astaraya qədər bütün cənub bölgələrində yüksək gərginlikli şəbəkələrin təmirində və istismarında çalışmışdır. 1962-ci ildə şəbəkə rayonunun rəis müavini vəzifəsinə irəli çəkilmişdir. 1963-cü ildə Yardımlı və Lerik rayonlarına, Lənkəran və Astara çay fabriklərinə ilk dəfə elektrik enerjisi verilməsi işlərinə rəhbərlik etmişdir. 1964-cü ildə Salyan, Neftçala, Şirvan, Hacıqabul, Sabirabad, Saatlı, İmişli, Beyləqan rayonlarını əhatə edən enerji nəzarət idarəsinə rəis vəzifəsinə irəli çəkilmişdir. Şamaxının Udulu bölgəsində ilk dəfə elektrik enerjisi verilməsi işinə rəhbərlik etmişdir.

1965-ci ildə Avropada ilk açıq tipli Şirvan Elektrik Stansiyasına böyük mühəndis vəzifəsinə təyin olunmuşdur. 1966-cı ildə Leningrad ixtisasartırma kurslarında iştirak etmiş, şef-mühəndis dərəcəsi almış və yeni tikilməyə başlayan Şirvan Dövlət İstilik Elektrostansiyasının ikinci hissəsinə kurator təyin edilmişdir.

1967-ci ildə Şirvan DRES-in direktor müavini vəzifəsinə təyin olunmuş və eyni zamanda, Şirvan Neft Texnikumunda ixtisas dərəcələri müəllimliyinə dəvət olunmuşdur. Çoxlu sayda tələbələrə diplom işinə rəhbərlik etmişdir. 1969-cu ildən müəssisənin kadrlar üzrə direktor müavini vəzifəsinə təyin edilmiş, partiya komitəsinin büro üzvü və komitə katibinin müavini seçilmişdir. Rafiq Kərimov bir müddət Şirvan şəhəri üzrə ayni təsviqat bölməsinə icimai əsaslarla rəhbərlik etmişdir. Bu dövrdə hərbiçilərə aid çox qiymətli məxfi sənədləri aidiyyəti orqanlara təhvil vermiş, fəxri formanı və qiymətli hədiyyələrlə mükafatlandırılmışdır. 1970-ci ildə Ümumittifaq Gənclər Təşkilatının qalibi kimi fəxri fərmana layiq görülmüşdür. O, 1971-ci ildə Şirvan DRES Həmkarlar Komitəsinin ştatlı sədri seçilmişdir. Elektrostansiyamızın texniki-istehsalat idarəsinin rəis müavini vəzifəsində qalmaqla ixtiraçılar və sənədləşdiricilər cəmiyyətinin sədri vəzifəsinə icimai əsaslarla icra etmişdir.

1974-cü ildə Salyanda müstəqil elektrik şəbəkəsi yaradılarda şəbəkə rayonu rəisi vəzifəsinə təyin olunmuşdur. Yüksək gərginlikli Yarmstansiyalar Xidmətinin rəisi vəzifəsində çalışmışdır. Salyan 110/35/6 kv yarımstansiyasının iki dəfə gücləndirilməsi və yenidən qurulmasına rəhbərlik etmişdir. Çoxlu

1955-ci ildə orta məktəbi gümüş medalla bitirərək Azərbaycan Dövlət Sənaye İnstitutunun energetika fakültəsinə imtihanı qəbul olmuşdur.

Tələbəlik illərində də fərqlənmiş, oxuduğu qrupun həmkarları təşkilatçı seçilmişdir. Ukraynanın Xarkov şəhərindəki Elektrik Maşınqayırma və Elektrik İnteqrasiya zavodlarında, Gürcüstanın Rustavi şəhərindəki Zaqaqaziya Metallurjiya zavodunda, Bakıda ki Elektrik Lampaları zavodunda, neft mədənlərində və digər müəssisələrdə təcürüb keçmişdir. V kursda ilk dəfə olaraq qaldırıcı liftlərin avtomatlaşdırılması layihə etmişdir.

İnstitut illərində hərbi hazırlıq keçərək leytenant rütbəsi almış, radiovzvod komandiri təyin edilmişdir. Rafiq Kərimov 1960-cı ildə Cənub Elektrik Şəbəkəsinin Salyan şəbəkə rayonunda mühəndislik fəaliyyətinə başlamışdır. Salyan-Əlat-Neftçala-Astaraya qədər bütün cənub bölgələrində yüksək gərginlikli şəbəkələrin təmirində və istismarında çalışmışdır. 1962-ci ildə şəbəkə rayonunun rəis müavini vəzifəsinə irəli çəkilmişdir. 1963-cü ildə Yardımlı və Lerik rayonlarına, Lənkəran və Astara çay fabriklərinə ilk dəfə elektrik enerjisi verilməsi işlərinə rəhbərlik etmişdir. 1964-cü ildə Salyan, Neftçala, Şirvan, Hacıqabul, Sabirabad, Saatlı, İmişli, Beyləqan rayonlarını əhatə edən enerji nəzarət idarəsinə rəis vəzifəsinə irəli çəkilmişdir. Şamaxının Udulu bölgəsində ilk dəfə elektrik enerjisi verilməsi işinə rəhbərlik etmişdir.

1965-ci ildə Avropada ilk açıq tipli Şirvan Elektrik Stansiyasına böyük mühəndis vəzifəsinə təyin olunmuşdur. 1966-cı ildə Leningrad ixtisasartırma kurslarında iştirak etmiş, şef-mühəndis dərəcəsi almış və yeni tikilməyə başlayan Şirvan Dövlət İstilik Elektrostansiyasının ikinci hissəsinə kurator təyin edilmişdir.

sına xüsusi diqqət yetirib.

R.Kərimov "Azərənəri" layihə İnstitutunda olmuş, Salyan-Neftçala və 7 Cənub rayonunun elektrik enerjisi ilə təmin olunmaları üçün 220 min voltluq yarımstansiyanın inşası ilə bağlı layihənin plana salınmasına nail olmuşdur. R.Kərimovun təşəbbüsü ilə Babazananda 35 min voltluq yarımstansiyanın inşa edilərək istifadəyə verilməsi mümkün olmuşdur.

O, Salyan rayonu üzrə ixtiraçılar və sənədləşdiricilər Cəmiyyətinin sədri kimi icimai vəzifəyə başlamışdır. Respublika "Bilik" Cəmiyyəti tərəfindən Ümumittifaq Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sərgisində iştirak etmək üçün göndərilmişdir. Bir müddət Salyan Elektrik Şəbəkəsi partiya təşkilatı katibinin müavini vəzifəsində çalışmışdır. IX və X beşilliklərin qalibi döş nişanları ilə təltif olunmuşdur.

1993-cü ildə Rafiq Kərimov demokratik şəraitdə Salyan Elektrik Şəbəkəsinin direktoru vəzifəsinə seçilmişdir. Sonralar o, "Azərənəri" sistemində struktur dəyişiklikləri ilə bağlı yüksək gərginlikli elektrik şəbəkəsinə aparıcı mühəndis vəzifəsində fəaliyyət göstərmişdir.

Möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin sərəncamı ilə energetikanın inkişafındakı xidmətlərinə görə, Rafiq Kərimov "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilmişdir. Yeni Azərbaycan Partiyasının, rayon ağsaqqallar şurasının, rayon ziyahlar birliyi idarə heyətinin, rayon veteranlar cəmiyyətinin üzvü olaraq rayonunun icimai həyatında yaxından iştirak edir.

Böyük şahmat həvəskarı olan Rafiq Kərimov 2 dəfə ustadlığa namizəd normasını yerinə yetirmişdir. O, həm də 28 il Salyan Uşaq Gənclər Şahmat Məktəbində məşqçi-müəllim kimi çalışmışdır. Bu gün 83 yaşlı veteran mühəndis yenə də şahmatla bağlı məşğuliyyətini davam etdirir və düşünür ki, şahmatla davamlı şəkildə məşğul olmaq ömrü uzadır, intellektual səviyyəni yüksəldir.

Onun "Maqnitin cazkar xüsusiyyətləri", "Adlarımız-taleyimiz", "Həftənin günləri, günlərin məqamları, ecazkar təsirlər", "Ayların günlərinin sirləri xüsusiyyətləri", "Daş-qaşların (mineralların), metalların, bər-bazokların insan sağlamlığına təsirləri", "Bildiklərimiz və bilmədiklərimiz", "Qida kimi qəbul etdiklərimizin xüsusiyyətləri", "Bədən üzvləri. Xəstəliklər və sadə qarələr", "Alın yazısından bəzi məlumatlar tale qismətləri", "Sirlərin siri", "Seçilmiş 100 cür ləl-cavahirət" kitablarından bir neçəsi çap olunmuşdur.

Onun 2 oğlu, 6 nəvəsi var. Nəvələrindən 3-ü ali təhsillidir.

Allahverdi Piriyev,
Rayon ziyatlar birliyinin sədri.

Salyan OİL Əməliyyat Şirkəti pandemiya dövründə də ekoloji siyasəti uğurla davam etdirir

Bütün dünyada neft-qaz çıxarma sənayesi ətraf mühitə mənfi təsirlərin miqyasına görə birinci yerə düşür. Keçmiş SSRİ dövründə neft istehsalının ətraf mühitin qorunmasında üstün tutulması torpaqların neftlə, neftli sularla çirklənməsinə səbəb olmuşdur. Salyan OİL Şirkətinin ekoloji siyasətinin əsas məqsədi ətraf mühitin qorunması, ekoloji təhlükəsizlik və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə edilməsidir.

Salyan OİL Şirkəti fəaliyyətə başladığı dövrdən ekoloji problemlərə daha çox diqqət yetirir. Belə ki, 2006-cı ildən indiyədək neftlə çirklənmiş 16 ha ərazi rekvitativasiya olunaraq bərpa olunmuşdur. Hal-hazırda Azərbaycan pilot layihə kimi "SUNDANSE AZƏRBAYCAN" şirkəti çirklənmiş torpaqların təmizlənməsi istiqamətində işlərinə davam etdirir. Qeyd edək ki, 2020-ci ilin 8 ayı ərzində 8000 m3 torpaq, 4000 m3 su təmizlənməmişdir.

2020-ci ilin 8 ayı ərzində ekoloji siyasətinin əsas məqsədi ətraf mühitin qorunması, ekoloji təhlükəsizlik və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə edilməsidir. Salyan OİL Şirkəti fəaliyyətə başladığı dövrdən ekoloji problemlərə daha çox diqqət yetirir. Belə ki, 2006-cı ildən indiyədək neftlə çirklənmiş 16 ha ərazi rekvitativasiya olunaraq bərpa olunmuşdur. Hal-hazırda Azərbaycan pilot layihə kimi "SUNDANSE AZƏRBAYCAN" şirkəti çirklənmiş torpaqların təmizlənməsi istiqamətində işlərinə davam etdirir. Qeyd edək ki, 2020-ci ilin 8 ayı ərzində 8000 m3 torpaq, 4000 m3 su təmizlənməmişdir.

Bütün dünyada neft-qaz çıxarma sənayesi ətraf mühitə mənfi təsirlərin miqyasına görə birinci yerə düşür. Keçmiş SSRİ dövründə neft istehsalının ətraf mühitin qorunmasında üstün tutulması torpaqların neftlə, neftli sularla çirklənməsinə səbəb olmuşdur. Salyan OİL Şirkətinin ekoloji siyasətinin əsas məqsədi ətraf mühitin qorunması, ekoloji təhlükəsizlik və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə edilməsidir.

Salyan OİL Şirkəti fəaliyyətə başladığı dövrdən ekoloji problemlərə daha çox diqqət yetirir. Belə ki, 2006-cı ildən indiyədək neftlə çirklənmiş 16 ha ərazi rekvitativasiya olunaraq bərpa olunmuşdur. Hal-hazırda Azərbaycan pilot layihə kimi "SUNDANSE AZƏRBAYCAN" şirkəti çirklənmiş torpaqların təmizlənməsi istiqamətində işlərinə davam etdirir. Qeyd edək ki, 2020-ci ilin 8 ayı ərzində 8000 m3 torpaq, 4000 m3 su təmizlənməmişdir.

2020-ci ilin 8 ayı ərzində ekoloji siyasətinin əsas məqsədi ətraf mühitin qorunması, ekoloji təhlükəsizlik və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə edilməsidir. Salyan OİL Şirkəti fəaliyyətə başladığı dövrdən ekoloji problemlərə daha çox diqqət yetirir. Belə ki, 2006-cı ildən indiyədək neftlə çirklənmiş 16 ha ərazi rekvitativasiya olunaraq bərpa olunmuşdur. Hal-hazırda Azərbaycan pilot layihə kimi "SUNDANSE AZƏRBAYCAN" şirkəti çirklənmiş torpaqların təmizlənməsi istiqamətində işlərinə davam etdirir. Qeyd edək ki, 2020-ci ilin 8 ayı ərzində 8000 m3 torpaq, 4000 m3 su təmizlənməmişdir.

Körpə balıqlar təbii su hövzələrinə buraxılacaq

Ölkənin təbii su hövzələrində balıq populyasiyasının artırılması, o cümlədən Xəzər dənizinin su biorevurslarının dayanıqlı inkişafının təmin olunması və balıq ehtiyatlarının qorunmasının vacibliyinin təşviqi məqsədilə sentyabr ayı ərzində müxtəlif növ balıq körpələri təbii su hövzələrinə buraxılacaq.

Müxtəlifliyin Qorunması Xidmətinin rəis müavini Arzu Səmədova AZƏRTAC-a bildirdi ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin bəhsizləşmə məqsədilə yətişdirilən nərə, uzunburun, forel, çəki, qalınalın, ağ amur körpələrinin Kür çayına, Göygöl, Maralçöl, Nohurçulaq göllərinə, Kığıç Qızılcağac körfəzinə, Mingəçevir, Şəmkir və Yenikənd su anbarlarına buraxılması planlaşdırılır.

"Balıq körpələrinin artırılması su hövzələrinə buraxılması, ümumilikdə, ekosistemin qorunması baxımından olduqca vacibdir və tərəfimizdən bu işlər hər il yerinə yetirilir. Lakin su hövzələrinə buraxılan körpələrin böyüyüb balıq ehtiyatlarını artırmına şərait yaratması üçün onların

qorunması da vacibdir. Bu baxımdan sənaye balıq ovu ilə məşğul olan hüquqi və fiziki şəxslərin üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Onlar xırda balıqları ovlamasalar, qadağan olunmuş vaxtlarda və qadağan edilmiş vasitələrlə ov etməsələr, yaxın illərdə ölkənin su hövzələrində balıq ehtiyatlarının artımına nail olmaq mümkündür", - deyərək A.Səmədova qeyd etdi.

A.Səmədova ölkədə fəaliyyət göstərən balıqçılıq müəssisələrini də nazirlik tərəfindən təşkil olunan bu aksiyalara dəvət etdi: "Biz bütün balıq yetişdirən müəssisələri balıq körpələrinin su hövzələrinə buraxılması aksiyalarında yaxından iştirak etməyə, ölkədə balıq ehtiyatlarının artırılmasına bizimlə birgə töhfə verməyə çağırırıq. İştirak etmək istəyən balıqçılıq müəssisələri f.aliyev@eco.gov.az, m.akhundov@eco.gov.az poçt ünvanlarına müraciət edə bilərlər".

Dadaşov bildirmişdir ki, bütün bu işlərin görülməsində Salyan OİL Şirkətinin baş meneceri Şan Lianzeng başda olmaqla, baş menecerin müavini Zhao Minzangın, SƏTƏM meneceri Naser Eminovun, şirkətin İcraçı direktoru Araz Manafovun və SƏTƏM Departamentinin yerli rəhbəri Kamran Manafovun böyük dəstəyi olmuşdur.

Xatirəsi unudulmayacaq

İnsan ömrünü mənalandıran hansı aməllərdir. Onu yadından, əbədləşdirən, unudulmaz edən fəaliyyətlər çoxdurmu? Bəli, çoxdur. Lakin onların biri kifayətdir ki, qəlblərdə özünə əbədi yuva qura bilsin. Çalışdığı peşə ilə, Allah tərəfindən qəbul olunan əməlinə.

Həkimlik sənəti də insana hörmət gətirən, nüfuz qazandıran bir ixtisasdır. Cəmiyyətimizdə müəllimlərlə bərabər, həkimlərimizin də çox böyük qədr-qiyəti vardır. Bunu onlar öz işlərini çox böyük məsuliyyətlə icra etmələri, insanların sağlamlıqlarını keşiyində vicdanla durmaları hesabına qazanmışlar.

Bələ insanlardan biri də salyanlıların çox yaxşı tanıdığı və sevdiyi həkim Amil Məlikov olmuşdur. Nisbətən yaşlı nəslin hamısı rayonumuzda onu tanıyıb və birmənalı olaraq hamının da ona qarşı müsbət münasibəti var idi. Çünki Amil həkim heç kimin müraciətinə biganə qalmamış, əksinə, xəstənin müalicəsi üçün lazım tibbi müdafiəni və məsləhətlərini əsirgəməmişdir.

Bu gün Amil həkim aramızda yoxdur. Haqq dünyasına qovuşmuşdur. Avqust ayının 31-də əzizləri və doğmaları, ümumilikdə, insanların sağlamlığı üçün döyünən ürəyi əbədi dayanmışdır. Dünyanı bürüyən pandemiya şəraiti olmasın baxmayaraq, hər kəs onun yoxluğunu öz döğmə itkisi kimi yaşamış, müxtəlif münasibətlərdə də olsa, əzizlərinə baş sağlığı vermişlər. Bacısı Mahirə xanım Abdullayevanın öz arzusu və dostları ilə ərəşəyə gələn bu xatirə yazısı salyanlılar tərəfindən Amil həkimə göstərilən ehtiram kimi qələmə alındı. Mahirə xanım deyir ki, Salyan və salyanlılar deyəndə bir necə böyük nəslin səcrəsi yada düşür. Məlikovlar soyadı da bunlardanandır. İxtisasca həkim olan Mahirə xanımın bu və digər mənavi dəyərlərə verdiyi qiymətə görə təşəkkür edir və onun bir neçə il əvvəl mərhum qardaşı, Salyanın ilk ali təhsilli, peşəkar jurnalistlərindən biri olan Faiq Məlikov haqqında bizim müəllifliyimizlə ərəşəyə gətirdiyi "Qu nəğməsi" kitabını xatırlatmağı yerinə düşmüş hesab edirəm.

Çünki Faiq müəllimin qardaşı Amil də bir həkim, bir insan kimi, çox ləyaqətli, əqidəli, dost və ailəcanlı bir insan idi. Bu ömrü o, ləyaqətlə, öz şəxsrəsinə başucalığı gətirməklə yaşadı. Gələn bu ömrün ayrı-ayrı anlarını birlikdə yaşayaq. Məlikov Amil 26 dekabr 1946-cı ildə Salyan şəhərində dövrünün tanınmış mühəndis-melioratoru Mahmud Məlikovun ailəsində dünyaya gəlmişdir. Yeri gəlmişkən, qeyd edək ki, Salyanın tanınmış ailələrindən olan bu ailədə beş uşaq doğulmuş və onların hamısı ali təhsil alaraq müxtəlif ixtisaslara yiyələnmişlər, cəmiyyətində layiqli yer tutmuşlar. Faiq, Fəridə, Mahirə, Sima, Fuad və Amil Məlikovların övladları bu gün ailə ənənələrini layiqlicə davam etdirməkdədirlər.

Amil də bacıları Mahirə və Sima kimi həkimlik ixtisasını seçmiş və orta təhsilini başa vurduqdan sonra 1964-cü ildə Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutuna daxil olmuşdur. Tələbəlik illəri maraqlı keçmişdir. 1970-ci ildə institutun müalicə-profilaktika fakültəsini bitirən Amil iki il hərbi xidmətdə olmuşdur.

Bəlkə də çox az adam bilir ki, Amil xidmət illərində iki il hərbi lazeretnin baş həkimi və zifosində çalışmış və yaxşı təcrübə və xasiyyətnamə ilə Salyana qayıtmışdır. Ötən əsrin 70-ci illərində Salyan Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının baş həkimi vəzifəsində ləyaqətli işləmiş Əvəzağa Məlikov gənc həkimi şəhər poliklinikasında terapevt kimi işə qəbul etmiş və ona lazımı diqqət və sayğı göstərmişdir.

Amil həkimin adına ömrünün sonuna kimi yalnız bir müəssisənin əmək kitabçası yazılmışdır. 1972-ci ilin 31 İyulunda işə qəbul haqqında ilk əmr yazılmış və nəhayət, 2010-cu ildə dövlət büdcəsindən maliyyələşən müəssisələrdə çalışmaq yaş həddi 65 yaş olması səbəbi ilə cərrahiyyə şöbəsində cərrah və poliklinikada otolaringoloq vəzifələrindən azad edilmişdir. Yaş həddinin keçməsinə baxmayaraq, Amil həkim ömrünün sonuna kimi ona müraciət edənlərə təcrübəsinə və biliyinə görə lazımı məsləhətlərini vermişdir. Amil həkim sənətinə ömrünün sonuna kimi sadiq qalmışdır. Onunla birlikdə işləmiş hər bir tibb işçisi həkim Amil haqqında ancaq xoş xatirələr danışa bilər.

Yaxşı xüsusyyətlərindən biri də özündən sonra gələcək gənc həkimlərə diqqət və sayğı göstərməsi idi. Yadımdadır, bir dəfə gəlib müraciət etdi ki, şöbəyə yeni gəlmiş perspektivli Toğrul həkimin aylıq əmək haqqı azdır. Mənim əmək haqqım hesabına onun artırılmasını xahiş edirəm. Amil həkimin belə işləri çox olur.

Bizim ailəlikcə münasibətlərimiz çox yaxşı olub. Oğlu Mahmud bir müddət bizim səhiyyə təşkilatında işlədi. Sənirdim ki, oğlumdur. Bütün işlərimizə bacardığı köməyi edirdi. İndi məsaallah ailə başçısıdır. Sevimli işi ilə məşğul olur.

Amil işlədiyi illərdə istər kollektiv arasında, istərsə də ona müraciət edənlər arasında çox böyük hörmət qazanmışdır. Əgər bir cümlə ilə ifadə etsəm, deyə bilərəm ki, Amil həkim böyük ziyalı nəslinin layiqli davamçısı kimi, yaşadığı və bu ailə ənənələrini yeni nəsillərə ötürə bildi.

Allah onu rəhmət etsin. Amil Məlikov haqqında xatirə yazı hazırlayarkən, qudası, Salyan OYL Əməliyyat Şirkətinin Kürsəngi yatağı üzrə uzun illər rəisi işləmiş Balakışi Bağirovla həmsöhbət oldum. Dedi ki, Amil uzun illər yaxın dost, gözəl həkim və ziyalı kimi tanışmışam. Sonralar qohum olmuşuq. Qohumluğumuz da xeyirli olub. Mən onun bir ağsaqqal, ailə başçısı kimi, söhbətlərini həmişə dinləmişəm. Bəzi işlərdə birgə məsləhətləşmişik. Çox əhatəli və məlumatlı bir ziyalı idi. Demək olar ki, bütün sahələrdə barədə yaşına görə maraqlı söhbətlər edirdi.

Amil təvazökar bir insan kimi özünə rəva bilmədiyini başqasına da rəva bilməzdi. Xəş auralı yoldaş idi. Onunla heç vaxt yorulmazdım. Mən onu Salyanın ən səviyyəli ziyalılarından biri kimi qəbul edirdim. Çox yerlərdə, çox söhbətlərdə birlikdə iştirak etmişik O, özünü həmişə səviyyəli yoldaş kimi göstərə bilib.

Amil həkim 74 yaşında dünyadan köçdü. Qısamüddətli xəstəlikdən sonra həyatını dəyişməsi bizi çox kədərləndirdi. Yaşadığı müddətdə mənalı bir ömür sürdü. İnanıram ki, onun xatirəsi həmişə yad ediləcəkdir.

Mən onun ailəsinə, qohumlarına, doğmalarına başsağlığı verirəm. Allah həmət etsin.

Amil həkim çox ailəcanlı idi. Ömür-gün yoldaşı Tamella xanımın istər qohum-qardaş, istər qonum-qonşu arasında səmimi, isti münasibət qura bilmişdir. El arasında bir deyim var: "Diləndən, ağzından kimsəni incitmədi". Bu deyim iki təmiz qəbli insannın həyatı kədərsiz olmalıdır. Təmənnəsiz yardıma tələsən, bacardığı hər vaxtla ortaya qoyan bu cütlüyün Amil həkim tərəfdən təqdir olunub bir xüsusyyəti vardı. Düzgün qararla hesablaşmaq xüsusyyəti. Evin xanımının gül-çiçəkləri səmimi, həyatda, başgədə, rəngarəng dibək-lərdə becərdiyi gül-çiçəklər yorğun iş gününün, gərgin anların həmdəsinə çevrilib onlar üçün. Həyat yoldaşı qədr bu sahəyə marağı olmasa da, həmişə onu dəstəklər, bu təbiət möcüzələrinin yaratdığı asrəngiz gözəlliklərə qulluq etməkdə Tamella xanım yardımçı edirdi. Birli sağlamlıq şəxsiyyəti, digəri də təbiiyə ver-

mə Amil də əyninə ağ xalat geyinərək öz babasının sənətinə davam etdirəcəkdir. Bütün arzularda bir işiq, bir nur var. Təki belə olsun.

Amil Məlikov və onun ailəsi ilə çoxillik dostluq əlaqələrimiz vardır. Xeyirdə, necə deyərək, şərdə bir yerdə olmuşuq. Xarici dövlətlərə turist səfərlərində də dəfələrlə yolağumuz olub. Yaşımız arasında fərq olsa da, o heç vaxt özünün böyüklüyündən istifadə etməyib. Hamı ilə sadə olub. Səfər yoldaşlarımızın da hər bir maraqlı təşəbbüsünə dəstək olub. Bir sözlə, hər kəsin xatirində yaxşı yoldaş, səmimi insan, vətəni, yurdunu, doğma Salyanı sevmə şəxs kimi qalıb. Bu da hər adama nəsihətdir.

O yaxşı yol yoldaşı idi. Amil səfər qrupunda olanda heç kim darıxmırdı. Özünü güvənli hiss edirdin. Bilirdin ki, yolda səhətinlə bağlı nəsa baş verərsə, ilkin tibbi yardım ələtəndir.

Mahir şahmatçı idi. Hər dəfə onunla oynayanda nəsa öyrənirdin. Ən başlıcası isə mənalı söhbətlərinə qulaq asardın.

Amil Məlikovun ailə ənənələrinə sadiqliyinin, vaxtilə dünyadan köçmüş atası Mahmud müəllimin, anası Sonaxanımın, qardaşı Faiqin, əzizi Yəhya müəllimin, digər doğmalarının xatirələrinə necə sayğı göstərdiyinin dəfələrlə şahidi olmuşam. Xatırlayaram ki, 57 yaşında dünyadan köçmüş anası Sonaxanım Məlikovanın anadan olmasının 100 illik yubileyi münasibəti ilə mətbu yazılarını hazırlanaraq çap edilmişində, uzun illər "Elm" və "Yazıcı" nəşriyyatlarına rəhbərlik etmiş bacarıqlı poliqrafçı, jurnalist, təşkilatçı, nüfuzlu ziyalı, tərcüməçi, nasir, SSRİ Jurnalistlər İttifaqının üzvü olmuş Faiq Məlikov haqqında "Qu nəğməsi" adlı xatirə kitabının hazırlanaraq ərəşəyə gəlməsində bacısı Mahirə xanımın lazımı təşkilatı köməkliklər göstərmişdir.

Xatirə yazısı çapa hazırlanarkən böyük oğlu Aqşin bir şeir yazılmış vərəq gətirdi. Nəvəsi yazıb dedi. Oxuduq. Nərinin şeirindəki səmimi hiss və duyğular bizi təsirləndirdi.

nəvə Amil də əyninə ağ xalat geyinərək öz babasının sənətinə davam etdirəcəkdir. Bütün arzular da bir işiq, bir nur var. Təki belə olsun.

O yaxşı yol yoldaşı idi. Amil səfər qrupunda olanda heç kim darıxmırdı. Özünü güvənli hiss edirdin. Bilirdin ki, yolda səhətinlə bağlı nəsa baş verərsə, ilkin tibbi yardım ələtəndir.

Mahir şahmatçı idi. Hər dəfə onunla oynayanda nəsa öyrənirdin. Ən başlıcası isə mənalı söhbətlərinə qulaq asardın.

Amil Məlikovun ailə ənənələrinə sadiqliyinin, vaxtilə dünyadan köçmüş atası Mahmud müəllimin, anası Sonaxanımın, qardaşı Faiqin, əzizi Yəhya müəllimin, digər doğmalarının xatirələrinə necə sayğı göstərdiyinin dəfələrlə şahidi olmuşam. Xatırlayaram ki, 57 yaşında dünyadan köçmüş anası Sonaxanım Məlikovanın anadan olmasının 100 illik yubileyi münasibəti ilə mətbu yazılarını hazırlanaraq çap edilmişində, uzun illər "Elm" və "Yazıcı" nəşriyyatlarına rəhbərlik etmiş bacarıqlı poliqrafçı, jurnalist, təşkilatçı, nüfuzlu ziyalı, tərcüməçi, nasir, SSRİ Jurnalistlər İttifaqının üzvü olmuş Faiq Məlikov haqqında "Qu nəğməsi" adlı xatirə kitabının hazırlanaraq ərəşəyə gəlməsində bacısı Mahirə xanımın lazımı təşkilatı köməkliklər göstərmişdir.

Xatirə yazısı çapa hazırlanarkən böyük oğlu Aqşin bir şeir yazılmış vərəq gətirdi. Nəvəsi yazıb dedi. Oxuduq. Nərinin şeirindəki səmimi hiss və duyğular bizi təsirləndirdi.

Babalı günləri yada salırıq. Nicat gedişin qalıbır tənha. Nəzrinin də tez-tez gözləri dolur. Babam samovarı dəmləmiş daha.

Mənimə qəlbimdə güssə, qəm doğur, Sənsizlik ağırdu, çətindir, baba, İndi bizi heç nə ovuda bilmir, Səni tez aparardı bu fani dünya.

Ürəkdən sevinmək, gülmək də olmur, Yoxluğun sevinməz dərd oldu bizə. Səni unutmaq, ötsə də illər, Əbədi yaşarsan xatirəmizdə.

Rüstəm Məlikov, Ali Media mükafatçısı.

COVID-19-la bağlı 8 peyvənd klinik sınaqların sonuncu mərhələsindədir

Hazırda dünyada yeni növ koronavirusla (COVID-19) əlaqədar 8 peyvəndə bağlı sınaqlar klinik yoxlamaların sonuncu, üçüncü mərhələsindədir və insanlar üzərində testdən keçirilir.

Bu barədə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) məlumat yayıb.

ÜST bir peyvəndə bağlı isə üçüncü mərhələdə sınaqların aparılmasına icazə verib. ÜST üçüncü mərhələ sınağı aparılan peyvəndlərdən 5-nin təcili istifadəsinə də icazə verib. Onlardan ABS və İngiltərədə iki peyvəndin sınaqlarının oktyabrda tamamlanaraq kütləvi şəkildə təbiiq edilməsi nəzərdə tutulur.

Bundan əlavə, Çin və Rusiya hökumətləri tərəfindən təcili istifadəsinə icazə verilən sınaqları başa çatmamış 3 peyvəndə isə klinik sınaq proqramından əlavə tibb və dövlət sektorunda çalışanlara vurulmasına icazə verilib.

Tokioda tibbi maskaların satışı üzrə ixtisaslaşmış mağaza açılıb

Koronavirus pandemiyası dövründə Tokioda yeni fəaliyyətə başlayan tibbi maskalar üzrə ixtisaslaşmış mağaza gündəlik tələbat malına çevrilmiş bu məhsulun alıcılar üçün müxtəlif növlərini təklif edir.

"Tokio" demir yolu stansiyasının yeraltı ticarət mərkəzində yerləşən həmin mağazada alıcılara 200 növdən çox tibbi maska təklif edilir. Bu maskalar arasında isti hava şəraitində nəmişliyi saxlayan və ultrabənövşəyi şüalardan qoruyanları da var. Belə maskaların təqribi qiyməti 5 dollardır. Bununla yanaşı, qiymətli daşlarla bəzəndilmiş maskalar da alıcılar tərəfindən maraqla qarşılanır. Xüsusi alıcılara təklif edilən belə maskaların qiyməti isə təqribən 900 dollar civarındadır.

Burada satıcılara müraicət edən alıcılar onların köməyi ilə zövqlərinə və üzvlərinin rənginə uyğun tibbi maska seçə bilərlər.

Mağazanın Yaponiyanın pərakəndə satış üzrə tanınmış ticarət şirkətlərindən biri idarə edir.

Qeyd edək ki, koronavirus pandemiyası dövründə Yaponiyanın müxtəlif sahələrdə çalışan şirkətləri, o cümlədən elektronika, kişi geyimləri və digər məhsulların istehsalı ilə məşğul olan firmaları tibbi maska bazarına girməyə çalışır.

Səudiyyə Ərəbistanında 120 min il əvvələ aid insan və heyvan ayaq izləri tapılıb

Səudiyyə Ərəbistanının Tabuk bölgəsində 120 min il əvvələ aid insan və vətəni heyvan ayaq izləri tapılıb.

Kralığın Mədəniyyət Nazirliyi bununla əlaqədar İrs Komissiyası ilə birlikdə beynəlxalq və yerli arxeoloqların, həmçinin ekspertlərin iştirakı ilə xüsusi qrup yaradıb. Səudiyyə Ərəbistanının İrs Komissiyasının prezidenti Cəzir Əl Hərbiş bildirdi ki, yeni tapıntı Ərəb yarımadasında ən qədim insanların məskunlaşdığını sübut edir. Onun sözlərinə görə, Nəfud səhrasında 120 min il əvvəl ibtidai insanların yaşadığı elmi sübutlarla təsbit edilib.

Faydalı qrup müəyyən edib ki, sözügedən ərazidə 7 insan, 107 dəvə, 43 fil və digər heyvanların ayaq izləri, habelə 233 sümüklü qalıqları mövcuddur. Arxeoloji tapıntılar Kralığın həyata keçirdiyi "Yaşıl Ərəb Yarımadası" layihəsi çərçivəsində aparılan işlər zamanı aşkar edilmişdir. Almaniyadan Plank İnstitutu, Oksford Universiteti, Avstraliyanın Quinlend Universiteti,

Səudiyyə Kral Universiteti və "Aramco" neft şirkəti arxeoloji ekspedisiyanın fəaliyyətinə dəstək göstərirlər. Layihə çərçivəsində, eyni zamanda, səhrada vulkan püskürmələri nəticəsində meydana gəlmiş kraterlər, Ərəb yarımadasındakı səhraların yaşıllaşdırılması perspektivləri də öyrənilir. Aparılan tədqiqatlar zamanı çoxlu sayda nəsliləşmiş heyvanların qalıqları da tapılıb və laboratoriyalara göndərilib.

Alimlər müəyyən ediblər ki, Səfəqah bölgəsində 200 min il əvvəl assuriyalıların əcdadları yaşayıblar. Onlar bu əraziyə Afrika köçüblər. Yeni tapıntı isə Afrika istisna olmaqla, dünyada ən qədim insan izləridir. Eyni ərazidə bir neçə il əvvəl 85 min il əvvələ aid insan izləri də tapılıb. O da məlum olub ki, burada 100 min il əvvəl böyük göl olub.

Səhər yeməyi günün ən vacib yeməyidir. Vaxt azlığı, istəhamsız olma və sair səbəblərdən səhər yeməyindən imtina edilməməlidir. Unutmayın ki, balanslı bir səhər yeməyi sağlamlıq və enerji üçün vacib şərtir.

Səhər yeməyinin faydaları

daha çox lif, kalsium, A və C vitaminləri, riboflavin, sink və dəmir alırlar. Hətta çəki artımından ehtiyatlanan insanlarda belə səhər yeməyi sağlamlıq çəkidi qalması təmin edir. Səhər yeməyi bədəni gümrəhli verir, ürəyin fəaliyyətinə, həzm sisteminin funksiyasına, sümüklərə faydalı təsir göstərir, tox saxlayır və əhval-ruhiyyəni yaxşılaşdırır.

Səhər yeməyinin faydaları

Faydalı səhər yeməyi sağlamlıq sümüklər üçün vacib olan qidalara ehtiyacı artır. Məsələn, ən çox istifadə olunan süd kalsium, D vitamini və zülallarla zəngindir. Beynəlxalq Qida İnformasiya Şura Fondunun (International Food Information Council Foundation) məlumatına əsasən, hətta günə ənənəvi olaraq taxıl və süd məhsulları ilə başlayan insanların orqanizminə kalsium yeddi dəfə daha çox daxil olur. Aparılan son tədqiqatlar göstərdi ki, süd və donlu bit-

Əziz Nesindən gözəl fikirlər

Al yalınızlığı gəl! Qorxma darıxma. Sənin yalınızlığınla mənim yalınızlığım danırs, bir ikimiz susarız. Bəzən bir insan üçün elə darıxılır ki, darıxılan belə yoxluğundan utanar. Nə qədr qalmağ istəsək də, bəzən getmək məcburiyyətində qalırıq. Və nə qədr getmək məcburiyyətində qalsaq da, qalmaqdan tərəfdar sol yanımız. Xorizlərdə baxdım, heç birində evin yox. Ensiklopediyalara baxdım, heç birində şəklin yox. Lüğətlərə baxdım, adın yox. Aynada özümü baxdım, səni gördüm. Məndən başqa yerin yox. İnsan sadəcə dəməşdiqlərinə deyil, susunlarına da məsuliyyət daşıyır. Asan axmaq bilirən bir kişinin göz yaşları. Amma kişi ağıldısa saxta olmas əsla göz yaşları. Eyni kağızın arxa və ön üzünü kəsmiyiz. Sonsuzadək bərabər, amma heç qovuşa bilməyən. Bilirsən ki, günlərlə yazan mələk soldadır. Hətta bundandır qəlbim solda olmas. Çünki bəlkə də sevgi yaşandıqdan ən böyük günahdır. Yaxşı insan sözün üstünə gələr - deməşlərsə və mən həmişə sənədən danışdığım halda gəlmirsən; demək ki, yaxşı insan deyilsən. Niyə evlilik üzünü "üzük barmağına" taxılır bilirsənmi? Çünki başqa heç bir barmaq da barmağımızda ürəyə gedən bir damar yoxdur. Necə bitdi isə bundan əvvəlki, bu da bitir. Bitir, bitir mən də bitirəm. Olar bitir! Qadın sevgiyə baxış; "bir sən, bir mən, bir də uşaq", kişinin sevgiyə baxış; "bir sən, bir mən, bir də başqası". Üşümək varsa, bu istinin yoxluğudur. Qaranlıq varsa bu işığın yoxluğu. Əgər hər yer qaranlıq və sən işıyırsansa bu "O"nun yoxluğu. Yatağın ucunca Ürəyinin səsinə.

Al yalınızlığı gəl! Qorxma darıxma. Sənin yalınızlığınla mənim yalınızlığım danırs, bir ikimiz susarız. Bəzən bir insan üçün elə darıxılır ki, darıxılan belə yoxluğundan utanar. Nə qədr qalmağ istəsək də, bəzən getmək məcburiyyətində qalırıq. Və nə qədr getmək məcburiyyətində qalsaq da, qalmaqdan tərəfdar sol yanımız. Xorizlərdə baxdım, heç birində evin yox. Ensiklopediyalara baxdım, heç birində şəklin yox. Lüğətlərə baxdım, adın yox. Aynada özümü baxdım, səni gördüm. Məndən başqa yerin yox. İnsan sadəcə dəməşdiqlərinə deyil, susunlarına da məsuliyyət daşıyır. Asan axmaq bilirən bir kişinin göz yaşları. Amma kişi ağıldısa saxta olmas əsla göz yaşları. Eyni kağızın arxa və ön üzünü kəsmiyiz. Sonsuzadək bərabər, amma heç qovuşa bilməyən. Bilirsən ki, günlərlə yazan mələk soldadır. Hətta bundandır qəlbim solda olmas. Çünki bəlkə də sevgi yaşandıqdan ən böyük günahdır. Yaxşı insan sözün üstünə gələr - deməşlərsə və mən həmişə sənədən danışdığım halda gəlmirsən; demək ki, yaxşı insan deyilsən. Niyə evlilik üzünü "üzük barmağına" taxılır bilirsənmi? Çünki başqa heç bir barmaq da barmağımızda ürəyə gedən bir damar yoxdur. Necə bitdi isə bundan əvvəlki, bu da bitir. Bitir, bitir mən də bitirəm. Olar bitir! Qadın sevgiyə baxış; "bir sən, bir mən, bir də uşaq", kişinin sevgiyə baxış; "bir sən, bir mən, bir də başqası". Üşümək varsa, bu istinin yoxluğudur. Qaranlıq varsa bu işığın yoxluğu. Əgər hər yer qaranlıq və sən işıyırsansa bu "O"nun yoxluğu. Yatağın ucunca Ürəyinin səsinə.

Əziz Nesin deyir ki, Səhər yeməyi günün ən vacib yeməyidir. Vaxt azlığı, istəhamsız olma və sair səbəblərdən səhər yeməyindən imtina edilməməlidir. Unutmayın ki, balanslı bir səhər yeməyi sağlamlıq və enerji üçün vacib şərtir.

ANA KÜR

İctimai, ekoloji maarifləndirici qəzet

<p>Təsisçi və baş redaktor: R.S. Məlikov</p> <p>Redaksiya kollektivi ictimai əsaslarla çalışır</p> <p>İcraçı direktor-Leyla Nəsirova, AJB-nin üzvü.</p> <p>Qəzet Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyində qeydə alınmışdır: № 10/ M-4153.</p>	<p>KapitalBank Salyan r-n filialı, kod: 200435 VÖEN № 9900003611 M/H № 0137010001944 SWIFT AIBAZ 2x VÖEN № 7000403892 H/h № AZ20AİİB 38210019444300309143</p> <p>Qəzet "Ana Kür"-də yayılıb və "B-Z" nəşriyyatında çap edilmişdir.</p>	<p>Ünvan: AZ 5200 Salyan ş. Y.Xankişiyev küçəsi-22. Telefon: 050-381-15-42. E-mail: ana-kur2011@mail.ru</p> <p>Tiraj: 1000 ədəd. Qiyməti sərbəst.</p> <p>Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyənə qədər.</p>
---	--	---